ผลงานนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

BEST PRACTICE

“กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน”

นางสาวอัจราภรณ์ พวงจันทร์

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

โรงเรียนบ้านเขาแหลม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑

Best Practice

☐ **ผู้บริหาร** ☑ **ครู**

ชื่อโครงการ/โครงงาน/กิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

เจ้าของผลงาน นางสาวอัฉราภรณ์ พวงจันทร์

โรงเรียน บ้านเขาแหลม

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑

e-mail autchara.2242539@gmail.com

คำนำ

เอกสารเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผลงาน / นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ โดยมีวัตถุประสงค์ด้านสังคม คุณธรรม จิตอาสา และส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของประชาธิปไตย ฝึกให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน พัฒนาให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีจิตอาสา และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ความรับผิดชอบ และได้รับประสบการณ์โดยตรง

โรงเรียนบ้านเขาแหลม ได้เล็งเห็นว่าเอกสารเสนอผลงาน / นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงผู้เรียน และสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ดีต่อไป

โรงเรียนบ้านเขาแหลม

สารบัญ

คำนำ	**ก**
สารบัญ	**ข**
ชื่อผลงาน	๑
ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๑
แนวคิด/หลักการ	๑
จุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน	๒
กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน	๒
ขั้นตอนในการดำเนินสามารถเขียนเป็น Flom Chart	๔
ผลการดำเนินการผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ	๕
ปัจจัยความสำเร็จ	๕
บทเรียนที่ได้รับ	๕
การเผยแพร่	๕
เงื่อนไขความสำเร็จ	๖
รายชื่อคณะกรรมการสภานักเรียน	๖
ภาคผนวก	**๗**

Best Practice โรงเรียนบ้านเขาแหลม

ชื่อผลงาน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

๑. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน

๑.๑ เหตุผลที่เกิดแรงบันดาลใจ ความจำเป็น ปัญหาหรือความต้องการที่จะทำผลงาน/ นวัตกรรม

เมื่อกล่าวถึงประชาธิปไตย หลายท่านมักจะคิดถึงระบอบการเมือง การปกครอง ที่ประเทศต้องมีกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นแม่บท และเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศบังคับใช้ โดยที่ขาดไม่ได้คือ ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีนายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง อันเป็นรูปแบบทางการเมืองที่ประชาชนคุ้นเคย ส่วนใหญ่ก็คิดถึงเพียงประเด็นความเป็นประชาธิปไตยทางการเมือง และสิทธิเสรีภาพการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเท่านั้น จนบางครั้งหลายท่านมักจะลืมมองถึงความเป็นประชาธิปไตยในด้านอื่นๆ ทั้ง ๆ ที่มีความสำคัญไม่น้อย ซึ่งหากด้านอื่นๆ เหล่านั้นขาดไป ความเป็นประชาธิปไตย ย่อมมีความไม่สมบูรณ์

ดังนั้นผู้สอนจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญ ในกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยของนักเรียน ตามที่ได้บรรจุในตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งผู้สอนมีความต้องการให้นักเรียนได้รู้จักถึงระบบประชาธิปไตยของประเทศ โดยเริ่มต้นที่ระบบงานสภา นักเรียนในโรงเรียน ที่จะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้สังคมและชุมชนเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต เป็นการสร้างลักษณะนิสัยให้เด็กได้รู้จักระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์และกติกาของสังคม ตลอดจน รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน ทีมงาน รับผิดชอบชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยโรงเรียนต้องนำรูปแบบประชาธิปไตยมาใช้ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาเด็กให้มีความเป็นประชาธิปไตย รู้จักปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามภาระหน้าที่ และมีวิถีชีวิตตามหลักประชาธิปไตย สามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๑.๒ แนวคิดหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลงานหรือนวัตกรรม สามารถอ้างอิงแนวคิดหลักการทฤษฎีรูปแบบ วิธีการ ฯลฯ ที่นำมาใช้ในการออกแบบผลงานหรือนวัตกรรม

โรงเรียนบ้านเขาแหลม ตั้งอยู่ที่ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว เป็นโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง โดยเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังความสามัคคี การธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้ความสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ผ่านการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนานักเรียนที่หลากหลาย สอดแทรกและบูรณการในทุกกลุ่มสาระ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้คุณลักษณะที่เป็นประชาธิปไตย คือ มีปัญญาธรรม คารวะธรรมและสามัคคีธรรม อย่างเหมาะสมกับวัยและระดับ

การศึกษา มีกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุน ส่งเสริมพฤติกรรมและคุณลักษณะที่เป็นประชาธิปไตย จึงกำหนดให้มีกิจกรรมในการพัฒนานักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากกิจกรรมพี่ดูแลน้อง สู่นักเรียนแกนนำ (สภานักเรียน) เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงการเป็นจิตอาสาและระบบประชาธิปไตยของประเทศได้อย่างถ่องแท้ โดยใช้ระบบสภานักเรียน เป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรม

๒.จุดประสงค์และเป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมถอดบทเรียน

๒.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีจิตอาสา

๒. เพื่อฝึกทักษะทางสังคมให้แก่นักเรียน เช่น การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

๓. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักระบบการทำงานของประชาธิปไตย โดยเริ่มที่สภานักเรียน พื้นฐานของประชาธิปไตยในโรงเรียน

๒.๒ เป้าหมาย / นวัตกรรมหรือกลุ่มเป้าหมาย

๑. เชิงปริมาณ

- นักเรียนโรงเรียนบ้านเขาแหลม ระดับชั้นอนุบาล ๑ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๓ จำนวน ๒๗๒ คน
- นักเรียนแกนนำ จำนวน ๖ คน ได้รับการพัฒนาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ประชาธิปไตย

๒. เชิงคุณภาพ

- นักเรียนโรงเรียนบ้านเขาแหลม เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และจิตอาสา
- โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของสภานักเรียนที่มีคุณภาพให้บริการแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป

๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นที่ ๑ การเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินงาน

๑. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม

ขั้นที่ ๒ การวางแผนการดำเนินงาน

๑. วางแผนการจัดการเรียนการสอน รูปแบบแผนการสอน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

๒. วางแผนระบบการทำงานของประชาธิปไตยในโรงเรียน (สภานักเรียน)

- รับสมัครเลือกตั้งสภานักเรียน
- จับฉลากหมายเลข
- หาเสียงการเลือกตั้ง
- เลือกตั้ง
- ประกาศผล และแต่งตั้งคณะกรรมการสภานักเรียน

ขั้นที่ ๓ การดำเนินงานตามแผน

กิจกรรมการเรียนการสอนสร้างกระบวนการคิด สอนความสุจริต ให้ชีวิตมีวินัย เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนตามกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด โดยให้นักเรียนได้ร่วม กิจกรรมทั้งรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. ขั้นปฏิบัติตามแผนการเรียนการสอน เรื่อง ประชาธิปไตยของฉัน

- ครูใช้คำถามปลายเปิด เพื่อเป็นการกระตุ้นความคิดของนักเรียน ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม
- ครูอธิบายความรู้อย่างละเอียด โดยใช้โปรแกรม Power point เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย
- ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อการเรียนการสอนที่ครูได้จัดเตรียมไว้ (คอนโดประชาธิปไตย)
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๓ กลุ่ม สร้างโมเดลประชาธิปไตย
- ครูให้นักเรียนทำบัตรหาเสียงเลือกตั้ง พร้อมวาดภาพประกอบ ระบายสีให้สวยงาม (เสมือนตัวเองเป็นผู้ลงสมัครเลือกตั้ง)
- ครูสุ่มเลขที่นักเรียน ๕-๗ คน ตั้งคำถามเกี่ยวกับบทเรียน เพื่อทบทวนความรู้ที่ได้รับ ด้วยโปรแกรม Super Soomm

๒. ชั้นให้นักเรียนได้ลงมือกระทำจริงในรูปแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน

- รับสมัครเลือกตั้งสภานักเรียน
- จับฉลากหมายเลข
- หาเสียงการเลือกตั้ง
- เลือกตั้ง
- ประกาศผล และแต่งตั้งคณะกรรมการสภานักเรียน

ขั้นที่ ๔ การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรการอบรมนักเรียนแกนนำ (สภานักเรียน)

๒. จัดกิจกรรมสภานักเรียนสุจริต

ขั้นที่ ๕ การรายงานผลและประยุกต์ใช้

๑. ผู้อำนวยการกำกับ ติดตามนิเทศ สนับสนุนการดำเนินงาน ให้คณะทำงานดำเนินการ พัฒนากิจกรรมที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๒. จัดทำบันทึกการสอน เพื่อนำผลการสอนมาปรับปรุงและพัฒนางานสอน ให้เป็นตามเงื่อนไขและเป้าหมายที่วางเอาไว้

๓. การรายงานผล นำผลการดำเนินงานไปปรับใช้และเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนในการดำเนินงานสามารถเขียนเป็น Flom Chart ได้ดังนี้

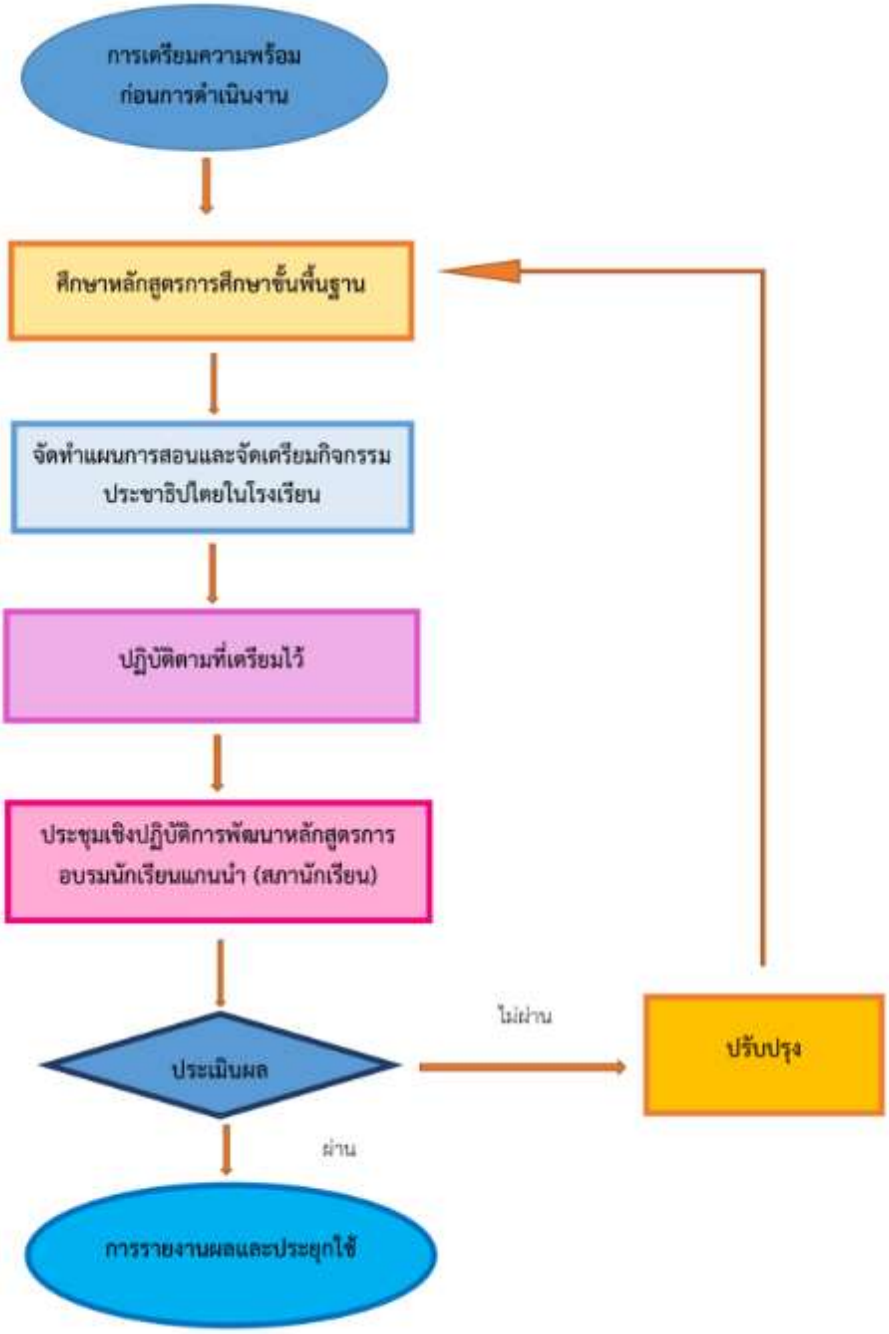

๔.ผลการดำเนินการผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ

๑. นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒. นักเรียนเกิดทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

๓. นักเรียนได้รู้จักระบบการทำงานของประชาธิปไตย โดยเริ่มที่สภานักเรียนพื้นฐานของประชาธิปไตยในโรงเรียน

๔. นักเรียนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน พร้อมที่จะช่วยเหลือและเสียสละเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุน ส่งเสริมด้านสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน

๒. นักเรียนให้ความร่วมมือ และมีความพร้อมในการจัดกิจกรรม

๓. ผู้ปกครอง และชุมชน พร้อมให้การสนับสนุนกิจกรรมเป็นอย่างดียิ่ง

๖. บทเรียนที่ได้รับ

๑. การพัฒนาพฤติกรรมและคุณลักษณะประชาธิปไตยให้เกิดในตัวนักเรียนนั้น หลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนไม่ควรเน้นเฉพาะความรู้ในภาคทฤษฎีและวิธีบรรยายในห้องเรียน เพราะความเป็นพลเมืองที่ดี ที่มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยนั้น ต้องมีความเคารพตนเอง เคารพผู้อื่นเคารพกติกา และมีความรับผิดชอบต่อสังคม การได้มาซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวจะต้องจัดการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ ฝึกฝนผ่านกิจกรรมเชิงกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มร่วมกัน

๒. การดำเนินกิจกรรมที่ต้องการให้สภานักเรียนแสดงบทบาทผู้นำในการสร้างแหล่งเรียนรู้จำเป็นต้องมีครูที่ปรึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจทั้งในเรื่องการจัดทำแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยควบคู่กัน

๓. การให้นักเรียน เรียนรู้ผ่านกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง โดยเฉพาะกิจกรรมในเชิงปฏิบัติการ เพื่อความเป็นพลเมืองและความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน โดยเลือกจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน ทั้งนี้เพราะประโยชน์ที่เด็กจะได้รับจากการเข้าร่วม กิจกรรม มีมากมาย เช่น การใช้ชีวิตร่วมกันในกลุ่ม การทำงานเป็นหมู่คณะ ทักษะชีวิต ภาวะผู้นำ ทักษะการคิด ความรับผิดชอบ

๗.การเผยแพร่

๑. จัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ความรู้

๒. จัดนิทรรศการในโรงเรียนและชุมชน

๓. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเทคโนโลยี เช่น

- Facebook โรงเรียนบ้านเขาแหลม

๘. เงื่อนไขความสำเร็จ

การดำเนินงานในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะคือ ต้องอาศัยเวลาในการทำงานนอกเวลาราชการ และความทุ่มเท เสียสละของครูผู้สอน รวมถึงการให้ความร่วมมือของนักเรียนและผู้ปกครอง ที่ให้การสนับสนุนอย่างเต็มกำลัง ทั้งนี้ผู้สอนได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ จากท่านผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้การดำเนินงานในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

๙. รายชื่อคณะกรรมการสภานักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๘

๑.เด็กหญิงณัฐธิดา เกตุปลั่ง	ประธานนักเรียน
๒.เด็กหญิงชุติมณฑน์ จันทร์หอม	รองประธานนักเรียน
๓.เด็กหญิงสิรินดา คงรัมย์	กรรมการ
๔.เด็กหญิงสุชาดา สิงห์จานุสงค์	กรรมการ
๕.เด็กหญิงอาวิสา สมศรี	กรรมการ
๖.เด็กหญิงณัฏฐณิชา ดอนศ	เลขานุการ/กรรมการ

ภาคผนวก

ขอเชิญชวนร่วมกิจกรรม
เลือกตั้งสภานักเรียน
ในวันจันทร์ที่ 9 มิถุนายน 2568
ณ หอประชุมกาหลง โรงเรียนบ้านเขาแหลม
"เลือกตั้งสภานักเรียน
คือพลังของนักเรียนทุกคน!"

โปรดเลือกเบอร์
1 X
ทำงานด้วยจิตอาสา
พร้อมพัฒนาโรงเรียน
สนับสนุนกิจกรรม
ณัฐธิดา เกตุปลั่ง (โมจิ)
ผู้สมัครเลือกตั้งประธานนักเรียน
พรรคนี้พี่ทำเพื่อน้องๆ
โรงเรียนบ้านเขาแหลม สพป.สระแก้ว เขต 1

โปรดเลือกเบอร์
2 X
พึ่งพาได้
ใจบริการ
พร้อมพัฒนา
ยงยุทธ์ โสภา (เฟลม)
ผู้สมัครเลือกตั้งประธานนักเรียน
พรรคเพื่อน้องพี่พร้อมพัฒนา
โรงเรียนบ้านเขาแหลม สพป.สระแก้ว เขต 1

เลือกตั้ง
ประธานนักเรียน
กาเบอร
2
พรรคเพื่อนน้องพี่พร้อมพัฒนา
ขจรุทธ์ โสภา
เฟลม
สมาชิกประธานนักเรียน

เลือกตั้ง
ประธานนักเรียน
กาเบอร
1
พรรคนี้พี่ทำเพื่อน้องๆ
ณัฐชิตา เกตุปลื่ง
โมจิ
สมาชิกประธานนักเรียน

BANKHAOLAEM SCHOOL

ประชาธิปไตยในโรงเรียน
สภานักเรียน

คำขวัญ เรียนดี มีวินัย ก้าวไกลการศึกษา ร่วมพัฒนาชุมชน
BANKHAOLAEM SCHOOL

ปรัชญา สุวิชาโน ภวัง โหติ "ผู้รู้ดี เป็นผู้เจริญ"
คำขวัญ เรียนดี มีวินัย ก้าวไกลการศึกษา ร่วมพัฒนาชุมชน
BANKHAOLAEM SCHOOL

BANKHAOLAEM SCHOOL

QUALITY SCHOOL

BANKHAOLAEM SCHOOL